Hanne Jul Jakobsens prædiken 18. søndag efter trinitatis

Taler
Hanne Jul Jakobsen
Sognepræst

Dato
4. oktober 2026

Sted
Møllevang Kirke, Aarhus

Omstændigheder

Prædikentekst
Johannesevangeliet kapitel 15, vers 1-11

Hvad får livet ud af os?

”Jeg vil rigtig gerne være her. Med dig.”

Sådan hørte vi Fællesklang indlede gudstjenesten med et nummer af det danske band Patina. Sangen handler om at have det svært og kæmpe med sine egne dæmoner. Og samtidig at have en stærk længsel efter nærhed og kærlighed, og en bevidsthed om at man ikke kan eller skal klare alting selv.

”Jeg vil rigtig gerne være her. Med dig”
Der er noget rørende over det ønske.
Det siger ikke:
”Jeg vil gerne have styr på mit liv”.
”Jeg vil gerne være lykkelig”,
eller, som vi så tit hører det: ”Jeg vil gerne være den bedste udgave af mig selv”.

Men bare det helt enkle: ”Jeg vil rigtig gerne være her. Med dig.” – med alt det jeg komme med. ”Jeg vil kysse alle sår i min sjæl, de er en del af mig” lyder det. Der er ingen forestilling om at vi kan genstarte vores liv, uden vores bagage og de ar vi hver især bærer med os. Og heller ingen forestilling om at vi skal bære livet selv.

Der er ellers en forestilling der råber meget højt.
At vi skal skabe vores eget liv.
At vi skal finde ud af, hvem vi er.
At vi for alt i verden skal vælge den rigtige uddannelse… og den rigtige

børnehave til vores børn.
At vi skal være effektive, duelige, robuste.
At vi skal være ambitiøse med vores prioriteringer.
At vi skal få noget ud af livet. Livet bliver let til et projekt, vi selv skal lykkes med. Og når det hele ikke rigtig lykkes, kommer det måske til at føles som om det er os selv, der ikke lykkes. Når vi står på et svært sted, som manden i sangen her – og ikke ved hvad vi skal blive til og hvordan det hele skal gå, så er der noget virkelig både opløftende og aflastende i at høre om vintræet.

”Jeg er vintræet, I er grenene”, siger Jesus i dagens tekst – og udfordrer os med spørgsmål som:
Hvad nu hvis vores liv ikke først og fremmest handler om hvad vi kan skabe?
Hvad nu hvis vores liv i stedet - i høj grad er båret af det vi modtager?
Jesus viser os en anden måde at tænke livet på.
At det væsentlige spørgsmål ikke er, hvad vi får ud af livet – men hvad det er vi lever af. Det er sådan vi må forstå billedet af vintræet. At vi ikke er afsendere af selve livet, men modtagere.

”Jeg er vintræet, I er grenene,” siger Jesus. Det er et billede, der vender vores sædvanlige måde at tænke på lidt på hovedet. En gren er ikke selvstændig. Den lever af stammen. Det er der den får sin næring fra. Den vokser, fordi den er forbundet med noget, der var før den. Den vokser ud af noget. Vi modtager kærlighed, omsorg, fællesskab, tillid og tro. Og som kristne siger vi, at vi modtager selve livet fra Gud. Vi har ikke selv skabt det. Vi har modtaget det fra andre, længe før vi kunne gøre noget til gengæld. Vi kan spørge: Hvad får jeg ud af mit liv? Men er det ikke mere frugtbart at spørge: Hvad får livet ud af mig?

Hvad vokser frem gennem mig, når jeg lever af det, jeg har fået? Måske er det også derfor, Jesus ikke først siger: *Find ud af hvem du er*. Han siger: "Bliv i mig." Og det er et mærkeligt ord i en tid, hvor det hele handler om at komme videre. Videre i uddannelsen. Videre i karrieren. Videre i livet. Vi skal udvikle os, finde os selv og blive til noget. Og i stedet siger Jesus bare: Bliv! Bliv i mig. Bliv i kærligheden. Bliv i det, du lever af. Det er også sådan, vi kan forstå billedet af frugten. Frugten er jo ikke noget, grenen selv finder på at producere. Den vokser frem, fordi grenen er forbundet med træet. Vi er grene. Vi lever af noget, vi ikke selv har skabt. Og det, vi modtager, kan gives videre. Vi kan dele de frugter der vokser frem. Og det er en radikalt anden måde at forstå et liv på end som et projekt, der først og fremmest skal lykkes.

Jeg kommer til at tænke på Linn Ullmanns roman *De urolige*. Ullmann og hendes far, filminstruktøren Ingmar Bergman, havde en plan. De ville skrive en bog sammen om det at blive gammel. De satte sig med en båndoptager mellem sig og begyndte at tale. Men så begyndte alderdommen at blande sig. Samtalerne blev mere og mere uforudsigelige. Det, der skulle have været et fælles bogprojekt, blev aldrig til det, de havde forestillet sig. Efter nogle samtaler måtte de give op. Mange år senere fandt Linn Ullmann optagelserne igen. Og ud af dem kom *De urolige*. Ikke den bog, de havde planlagt. Men noget andet. Noget, som var blevet til undervejs, og som hun nu kunne tage imod og arbejde videre med.

Måske er der noget i livet, som ikke skal skyndes frem. Noget, vi ikke skal få til at blive til noget bestemt, men blive i længe nok til at opdage, hvad det bliver til. Vi vil så gerne vide, hvor vi er på vej hen. Jesus siger: Bliv. Ikke fordi der ikke skal ske noget. Men fordi der er noget, der kun kan vokse, hvis vi bliver. Vi skal selvfølgelig gøre noget med vores liv. Men vi skal ikke skabe det hele. Der er noget, vi modtager. Og noget der "vokser medens vi sove", som vi synger i en af efterårets høstsalmer.

Tænk bare på det at være under uddannelse. Vi kan gøre os umage, vælge med omhu og have en forestilling om, hvor vi gerne vil hen. Men det er ikke det samme som selv at kunne bestemme, hvad der bliver vigtigt. Vi møder mennesker undervejs, som kommer til at betyde noget. Vi støder på tanker, vi ikke havde tænkt før. Noget, vi læser, kan åbne en verden, vi ikke vidste fandtes. Og pludselig er vi optaget af noget, vi ikke havde planlagt at blive optaget af. Vi kan arbejde for det, men vi kan ikke få det til at ske. Noget får vi med sig undervejs. Og så opdager vi måske først senere, hvad det kommer til at betyde.

Det bliver meget konkret i dåben i dag. N og N er blevet døbt. De har ikke gjort noget for at få noget af det, de har fået. De har ikke valgt deres navn, deres familie eller deres plads i verden. Og de har ikke selv valgt at blive døbt. De kan kun tage imod. Og det at tage imod er ikke bare et billede på nåden. I dåben giver Gud sig selv til et menneske, før mennesket kan gøre noget for at fortjene det. Sådan begynder et menneskeliv. Vi får en masse, før vi selv kan give noget tilbage.

Vi får et navn. Vi får et sprog. Vi får mennesker, der passer på os. Vi lærer at

spise, gå og tale, fordi andre gør det sammen med os. Vi får kærlighed, længe før vi selv kan forstå, hvad kærlighed er. Og det er det dåben er. At vi ikke begynder med at skulle finde ud af, hvem vi skal blive. Vi begynder med at blive taget imod. Før vi kan vælge Gud, gives Gud til os. Før vi kan forstå kærligheden, er vi elskede. Før vi kan gøre noget for Gud, har Gud gjort noget for os. Og derfor siger Jesus ikke først: *Skab noget.* Han siger: "Bliv i mig."

Noget af det, vi selv har fået, kommer til at præge den måde, vi er sammen med andre på. Det kan være noget helt konkret, vi har lært af vores forældre. Det kan være en måde at være ven på, som vi har oplevet hos et andet menneske. Det kan være noget, en lærer eller en ven har sagt, som vi har taget med os. Vi får noget med os, og på en eller anden måde bliver det til noget mere gennem os. Jesus siger: ”Bliv i mig.” Det er ikke et krav om at få mere ud af sig selv. Det er en påmindelse om, hvor livet kommer fra.

”Som Faderen har elsket mig, har også jeg elsket jer; bliv i min kærlighed.” Kærligheden kommer før frugten. Det betyder ikke, at vi skal lade være med at gøre noget. Vi skal leve vores liv. Vi skal vælge, arbejde, elske, tage ansvar. Men vi skal ikke bære hele livet alene. Noget har vi fået. Noget er blevet givet videre til os, uden at vi bad om det. Og noget af det kommer til at leve videre gennem os. Det kan være svært at få øje på.

Vi kan ikke se, hvad en samtale bliver til hos et andet menneske. Vi ved ikke, hvad vores måde at være sammen med et barn gør ved det barn. Vi ved ikke, hvad der bliver tilbage efter os. Og det skal vi heller ikke vide. Jesus opfordrer os til at leve tillidsfuldt og åbent, når han siger: "Bliv i mig." Vi skal ikke hele tiden vide, hvad alt skal blive til. Vi skal ikke hele tiden videre.

Vi må blive.
Blive i kærligheden.
Blive i det, vi har fået.
Blive i det menneske, vi står ved siden af.
Blive i Gud.

Og så kan noget vokse gennem os.

Og når vi en dag ser tilbage, er det ikke sikkert, det vigtigste er alt det, vi nåede at få gjort. Det er ikke sikkert at det er alle de projekter vi faktisk lykkes med der

lyser op. Det vi fik ud af livet. Måske er det snarere det liv, vi fik, og det livet fik ud af os. Alt det, vi ikke havde planlagt, men som blev til undervejs. Alt det, der voksede i kærlighed – ikke på grund af os, men gennem os. ”Jeg vil rigtig gerne være her. Med dig.” Det er ikke så lidt. Det er faktisk det hele værd. At være her. At blive. At blive i kærligheden. Og lade det liv, vi har fået, få noget ud af os.

Kilde
Manuskript taget fra hanne.juljakobsen.dk med tilladelse fra udgiver

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
18. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/hanne-jul-jakobsens-praediken-18-sondag-efter-trinitatis